אוהב ישראל — לט"ו בשבט

ר"ח שבט וט"ו בו

בעשתי עשר חודש באחד לחודש גו' התורה באר היטב. להבין ולהשכיל טעם למה דוקא בחודש זה התחיל לבאר את התורה. י"ל דהנה ידוע דשם ס"ג הק' הוא בחי' נשמה לכל העולמות העליונים הק'. והמילוי משם ס"ג הוא ל"ז היינו ג' יודי"ן א'. וא"ו. הוא מספר הבל הק' המחיה כל עלמין ומאחד בשבט עד ז' אדר שהוא זמן העלאת משרע"ה השמימה. הוא ל"ז ימים. ומאחד בשבט התחיל משרע"ה לייחד ולקשר א"ע נשמתו בהעולמות העליונים הק'. ובההבל הק' המחיה כל עלמין עילאין קדישין. עד אשר בא לבחי' ואתר לעילא לעילא לאתר דלא ידיע ולא אשתמודע ואז אסתלק רעיא מהימנא קדישא. והבן:

והנה הקדמונים ז"ל דרשו בזה הפסוק באר הטב. שמרע"ה כתב וביאר התוה"ק בשבעים לשון כמנין היט"ב בריבוע כזה. ה'. ה"י. הי"ט. היט"ב עולה הכל במספר שבעים. ולכאורה יפלא למה עשה משרע"ה תמורה כביכול בתוה"ק ולהחליפה ולהעתיקה על לשונות אחרים הלא כתיב בקדש ולא יחליפנו ולא ימיר אותו והגם כי עיקר שם תמורה אינו אלא שאומר זו תחת זו עכ"ז לאיזה כוונה עשה שום נידנוד תמורה. ומה גם שלא מצינו שצוה אותו הש"י על זה. וגם למה עשה דבר זה בר"ח שבט בדוקא. והכל צריך טעם ושימת לב לדבר:

ובהעיר לב י"ל כי בדיעה מיושבת ובכוונה גדולה עשה זה משרע"ה רבן של כל הנביאים דהנה י"ב חדשי השנה. הם נגד י"ב צירופי הוי"ה הק' כנודע מספה"ק. וכל צירוף יוצא מפסוק מר"ת או מס"ת. וכל צירוף הק' שהיו"ד קודמת לה'. וכן הוא"ו קודם לה'. אז החסדים והרחמים גוברים בחודש ההוא. ואם ח"ו להיפך שהשני ההי"ן קודמין אל י"ו. אזי תגבורת הדינין ר"ל. וכמבואר בתזוה"ק. והצירוף של חודש טבת. יוצא מפסוק של גדלו לה' את"י ונרוממ"ה שמ"ו יחדי"ו. מהס"ת. ואז ההי"ן קודמים אל י"ו. ולכך אז תגבורת הדינין ר"ל. וכמבואר בזוה"ק בסוד ותצפנהו שלשה ירחי'. וצירוף של חודש שבט יוצא מפסוק ואם ה"מר י"מירנו ו"היה ה"וא ותמורתו יהיה קודש. מהר"ת. ומחמשה עשר בשבט מתחיל להאיר. ו"ה. כסדרן. ומאז אין תגבורת הדינין. והנה השבעים אומות. וע' לשון עיקר חיותן הוא בסוד הניצוצין קדישין שנפלו משורשן הרמה בקודש ונבלעין בהם ומזה הוא חיותן. ועיקר חיותן ואחיזתם הוא באותיות התורה שנזכרו שמותיהם כמו פלשתים וכפתורים ויון ואדום ודומיהם. וכשאנו עם ה' קורין בפרשיות התורה ומזכירים שמותיהם בזה אנו משפיעים להם שפע חיותם. ועיקר אחיזתם ומקור שרשיהן הוא בסוד תמורות האותיות וכנודע והנ"ק מחמת שנפלו משורשם בקודש נעשו קליפות. ולכך רצה משרע"ה להעלות אותן הנ"ק למקורן ושורשן ולהמתיקן כדי שלא יוכלו להרע לזרע ישראל ולכוונה זו העתיק את התורה בע' לשון. להעלות אותן הניצוצין לעיקר אותיות התורה ולהמתיקן בשורשן כדי שיהי' הוא ותמורתו קודש. בסוד המתקת הדינין בפרט סוד קודש שהוא עילאה קדישא בסוד קודש ישראל לה'. ראשית תבואתו כל אוכליו יאשמו:

ולהבין ולדעת מהיכן למד מרע"ה ע' לשון של שבעים אומות. היינו שנתן לו הש"י לב חכם ונבון לדעת את התור' כול' ומצפוניה וסתריה וכל רז לא אניס ליה. וגם המקור של כל אות ואות מתוה"ק. ושם ראה בעין שכלו את מקורם של כל אומה ואומה מהע' אומות. ומשם הבין ג"כ בשכלו הזך את כתבם ולשונם. מדינה ומדינה ככתבה. ועם ועם כלשונו. שמצינו ביוסף הצדיק ע"ה ששלח הקב"ה את גבריאל ולימד אותו כל הע' לשון היינו ג"כ שגילה לו את המקור של כל אומה ואומה בתוה"ק מהיכן הוא מקור חיותן. ומשם הבין ג"כ את כתבם ולשונם. וז"ש חז"ל כשלמד יוסף הע' לשון. הוסיף לו הקב"ה ה' על שמו. כמש"נ עדות ביהוסף שמו ר"ל שגילה לו רזי תורה שהוא בסוד ה'. לפי שיש בה חמשה ספרים. וגם הוא נדרשת ע"י ה' מוצאות הפה ומשם הבין בשכלו הקדוש גם הלשון

של כל אומה ואומה ולפי שרצה משה רבינו עליו השלום להכניס הכנעה בלב השבעים שרים העליונים שידעו מעשי ה' הגדולים שבתוה"ק ואשר בידו הכח והממשלה בעליונים ובתחתונים לעשות בהם כרצונו ובלעדו אין אלהים. לזה פירשה בע' לשון. והן הם הצירופים של האלפ"י ביתו"ת. וחלופי אותיות ותמורת אותיות לכל אומה כפי ענינה ומקורה. אך היה מתייירא משרע"ה שלא יהא יניקה ח"ו להחיצונים מאור קדושת התוה"ק על שפירש לפניהם תמורת האותיות של תוה"ק לכך כוון במחשבתו הטהורה והקדושה את השם הק' היו"ה היוצא מהפסוק של ואם ה"מר י"מירנו ו"היה ה"וא כדי שיהא למחסה ולמסתור אל הק' שלא יצא לחוץ ח"ו. רק אדרבה להוציא מהם כל ניצוצי הקדושה כמ"ש הכתוב ואם המר ימירנו והי' הוא ותמורתו יהי' קודש כנ"ל.

עוד נ"ל טעם אחר. כי ידוע שמחדש חשוון מתחילין הימים להיות קצרי' שמורים על בחי' דין ולכן גם הצירופים של ג' חדשים הללו מתחילין שלא כסדרן. אבל חודש שבט אינו כן כי מחצי החודש שהוא ט"ו בשבט מתחילין ימי רחמים כידוע. ולכן חצי ראשון של הצירוף משם הוי"ה הק' הוא בהיפך היינו. ה"י. חצי השני הוא כסדר היינו ו"ה. להורות כי אז מתחילין ימי הרצון והרחמים וישועה תהי' לנו ע"י משיח צדקנו שיבא בב"א. ולכך עשה זה הדבר באחד בשבט דוקא כי אז הוא זה הצירוף שמאיר ובא לזה החודש יוצא מהפסוק ואם ה"מר י"מירנו ו"היה ה"וא ותמורתו יהיה קודש ולהשאר כל ענפי הקדושה בהתוה"ק. והבן כ"ז היטב:

ענין ט"ו בשבט צריך להבין ולדעת למה אז דוקא ר"ה לאילן כדברי ב"ה ולדברי ב"ש באחד בשבט. גם להבין הלשון ר"ה לאילן מהראוי היה לומר ר"ה לאילנות ובהעיר לב ושום שכל. י"ל דהנה כתיב כי האדם עץ השדה. היינו כמו שיש באילן שרשין וענפין וטרפין ופירות. כמ"כ ישנו ג"כ באיש הישראלי ע"י מעשיו הטובים. ומאין נמשך זה להאדם משורש שרשי נשמות ישראל שהוא האילן הק' אילנא דחיי אשר תחותוהי תטלל חיות ברא ועופי שמיא. והוא אילן המתברך שכל נטיעותיו יהיו כמוהו. ואיל"ן הוא מספר הוי"ה אדנ"י בסוד צדיק כתמר יפרח מה תמר עולה דכר ונוק' אף צדיק עולה דו"נ והנה אחז"ל בגמ' פלוגתא דר"א ור"י ח"א בניסן נברא העולם וח"א בתשרי נברא העולם ואלו ואלו דברי אלהי' ושניהם אמת. כי בתשרי עלה אז במחשבה לפניו ית' וית' להאציל ולברוא את העולם וכמו שיסד הפייט בר"ה היום הרת עולם לשון הריון כביכול. וכמ"ש בספה"ק והבריאה בפועל היה בניסן והנה מחמשה עשר בשבט עד ר"ח ניסן שבו היה בריאת האדם הוא מ"ה נגד שם מ"ה הק' דאיהו בחי' מקורא ושרשא דאילנא ומאחד בשבט עד ט"ו בו. הוא ט"ו יום נגד שם י"ה ששני אותיות י"ה הם בסוד מוחין עילאין קדישין ובסוד טלא דנחית מעתיקא קדישא לאילנא קדישא ולכל העולמות והם בבחי' שרף האילן כביכול. ולכך ביאר אז משרע"ה בא' בשבט את תוה"ק באר היטב בשבעין אנפין כי מהמוחין עילאין קדישין דאינון י"ה. נמשך הארות קדושות להתוה"ק ועיקר החנטה של נשמות ישראל תלוי ברוב גשמי שנה. ולכן אין מעשרין משנה זו על שנה אחרת כי בכל שנה ושנה נתחדש חידושין דאורייתא בהארות והשפעות קדושות שונות זו מזו לפי המצטרך לשנה ההוא. כי הבורא בהוב"ש מחדש בכל יום תמיד מעב"ר ע"י חידושי התורה והלכות שנתחדש בכל יום כי באורייתא ברא קוב"ה עלמא וכנ"ל בפ' תולדות. ובפרט בראשית השנה על כלל השנה ולכן אין מעשרין משנה זו על שנה זו והבן זה. ופירות האילן הם מצות ומע"ט שהאדם עושה וצריך להתחדש בכל שנה ושנה להתחזק ביתר שאת ועוז אך ביראת ה' כל היום. ומעתה נבין הטעם מהפלוגתא של ב"ש וב"ה. כי שניהם אמת צדקו יחדיו רק דברי ב"ש. הם בסוד עלמין עילאין קדישין דלית מחשבה תפיסא בהו כלל שהם י"ה. חכמה ובינה. ולז"א בא' בשבט ר"ה לאילן כי הוא בחי' טלא עילאה ושרף האילן ושמם מוכיח על זה. כי שמאי הוא לשון שומא. כי אין שום השגה בהם רק בבחי' שומא כי לא באו להתגלות כנודע ודברי ב"ה הם מהעולמות אשר באו קצת להתגלות ואשר ניתן לנו רשות לדבר בהם. לצורך הנהגות העוה"ז ולכך לענין דינא והנהגות העוה"ז הלכה כב"ה. והלל הוא מלשון הארה כמו הילל בן שחר. והמשכיל יבין כל זה היטיב: